

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 104

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 7 februarie 2017

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 764 din 14 decembrie 2016 asupra sesizării de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 6 și art. II din Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 32/2015 privind înființarea Gărzilor forestiere	2–6
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
209. — Ordin al viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale, administrației publice și fondurilor europene, privind modificarea și completarea Normelor metodologice pentru punerea în aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 28/2013 pentru aprobarea Programului național de dezvoltare locală, aprobate prin Ordinul viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, nr. 1.851/2013	7
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 36 din 7 noiembrie 2016 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	8–12
ACTE ALE COLEGIULUI PSIHOLOGILOR DIN ROMÂNIA	
2. — Dispoziție privind aplicarea și detalierea unor prevederi din Hotărârea Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România nr. 1/2013 pentru aprobarea Procedurilor privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru forurile de conducere ale Colegiului Psihologilor din România	13–15
ACTE ALE CAMEREI CONSULTANȚILOR FISCALI	
1. — Hotărâre privind aprobarea cuantumului taxei pentru examenul/interviul de atribuire a calității de consultant fiscal sau de consultant fiscal asistent în anul 2017	16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 764**

din 14 decembrie 2016

asupra sesizării de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 6 și art. II din Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 32/2015 privind înființarea Gărzilor forestiere

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Marieta Safta	— prim-magistrat-asistent

1. Pe rol se află pronunțarea asupra sesizării de neconstituționalitate referitoare la dispozițiile art. I pct. 6 și art. II din Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 32/2015 privind înființarea Gărzilor forestiere, formulată de Guvernul României.

2. Sesizarea a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 9.935 din 24 octombrie 2016, formând obiectul Dosarului nr. 2.323A/2016.

3. În motivarea sesizării se susține că prevederile criticate „înstituie un regim legal de excepție, în favoarea unei categorii restrânse de cetățeni, într-o formă care încalcă, într-un spațiu restrâns, mai multe prevederi din legea fundamentală și din alte legi aflate în vigoare. Rațiunile acestui sistem de privilegii nu sunt nici măcar argumentate la un nivel corespunzător, astfel încât legea criticată reprezintă rezultatul unui proces legislativ în care imperativele care decurg din Constituție, legi și normele de morală trebuie respectate”. Se arată în acest sens că, „prin amendamentele adoptate, se reglementează la pct. 6 al art. I acordarea unei indemnizații suplimentare și la art. II asimilarea regimului de salarizare din întregul sistem public instituțional al protecției mediului cu cel al personalului din cadrul Gărzii forestiere, fără a avea o fundamentare adecvată financiar și fără a indica sursa fondurilor suplimentare necesare.[...] Prin această prevedere, sfera beneficiarilor salariilor de bază devine foarte largă iar din actul normativ adoptat de Parlament lipsește cu desăvârșire orice estimare a acestui număr și a impactului financiar asupra bugetului de stat care va trebui să suporte plata acestora.” Se încalcă astfel, în opinia Guvernului, prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, care impun ca legea să fie suficient de precisă, previzibilă, în scopul de a oferi securitate juridică destinatarilor săi.

4. În continuare se susține încălcarea, prin textele criticate, a prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție, întrucât acestea „înstituie o categorie juridică pe care o putem defini fără dubiu ca fiind un privilegiu, anume privilegiul obținerii unor venituri suplimentare de către o anumită categorie de personal din sistemul public, fără ca aceste privilegii să fie în legătură firească, logică, rațională, cu activitatea desfășurată de titularii acelor funcții publice sau în legătură cu constrângerile pe care le are o persoană titulară a acelor categorii de funcții publice.” Potrivit Guvernului, „norma adoptată creează prin ea însăși o dublă discriminare între persoanele din aceeași categorie, respectiv a nivelului de salarizare a funcționarilor publici din întregul sistem public și cei din sistemul public de protecție a

mediului.” Astfel, „nu indică condițiile specifice care ar diferenția această categorie socioprofesională (oarecum imprecis determinată), de celelalte categorii [...] în așa fel încât să se poată asigura fundamentarea pertinentă și concludentă a unei reglementări diferite. În condițiile absenței oricărei distincții pertinente, de această natură, [...] norma devine profund discriminatorie, deoarece consolidează drepturi suplimentare în mod arbitrar unei anumite categorii socioprofesionale, încălcându-se astfel principiul fundamental al egalității în fața legii.[...] Orice regim care acordă drepturi suplimentare unei anumite categorii trebuie să fie justificat de considerente care țin de limitele pe care acele categorii le au.”

5. Se mai susține că prevederile criticate încalcă și dispozițiile constituționale ale art. 111, referitoare la informarea Parlamentului, precum și pe cele ale art. 138 alin. (5) potrivit cărora nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare. Astfel, „prin neindicarea sursei de finanțare în expunerea de motive a propunerii legislative, asupra proiectului în discuție planează un viciu de neconstituționalitate”. Se arată că, în același sens, art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice dispune ca în cazurile în care se fac propuneri de elaborare a unor proiecte de acte normative a căror aplicare atrage micșorarea veniturilor sau majorarea cheltuielilor aprobate prin buget trebuie să se prevadă și mijloacele necesare pentru acoperirea minusului de venituri sau creșterea cheltuielilor, scop în care Guvernul, prin ordonatorii principali de credite în domeniul în care se inițiază proiecte de acte normative, și Ministerul Finanțelor Publice vor elabora fișa financiară, care se atașează la expunerea de motive. Se invocă și prevederile art. 7 din Legea nr. 24/2000 referitoare la posibilitatea Parlamentului de a solicita Guvernului accesul la datele și informații pentru evaluarea preliminară a impactului propunerilor legislative.

6. Se invocă și principiile care stau la baza responsabilității fiscal-bugetare, prevăzute de Legea nr. 69/2010, și anume principiul transparenței, principiul stabilității, principiul responsabilității fiscale, principiul echității, principiul eficienței, principiul gestionării eficiente a cheltuielilor de personal plătite din fonduri publice. De asemenea se susține că nu sunt respectate prevederile art. 15—17 ale aceleiași legi. Se apreciază că este relevantă în acest sens jurisprudența Curții Constituționale în care s-a reținut necesitatea ca inițiativa legislativă să conțină informații referitoare la efectele financiare asupra bugetului general consolidat, și anume modificări ale cheltuielilor bugetare, precum și la calculele privind fundamentarea acestor modificări (deciziile nr. 1.354/2010, nr. 1.358/2010, nr. 1.360/2010). *Per a contrario*, ori de câte ori o astfel de analiză nu însoțește o inițiativă legislativă, se reține încălcarea prevederilor constituționale ale art. 138 alin. (5).

7. Față de cele arătate se apreciază că „impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung, conține informații referitoare la efectele financiare asupra bugetului general consolidat, și anume la modificări ale cheltuielilor bugetare, precum și la calculele privind fundamentarea acestor modificări.” Prin

urmă, „măsurile propuse prin proiectul de lege au impact suplimentar asupra deficitului bugetului general consolidat întrucât pentru plata salariilor ar trebui acordate sume suplimentare pentru echilibrarea bugetelor.” Astfel, „în raport de influențele financiare generate de aplicarea normelor adoptate, se creează premisele unui dezechilibru bugetar, cu consecința neîncadrării în Obiectivul Bugetar pe Termen Mediu (MTO) în anii 2017, 2018 și 2019 și a nerespectării obligațiilor ce revin României, derivate din Tratatul privind stabilitatea, coordonarea și guvernarea în cadrul uniunii economice și monetare”.

8. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecția de neconstituționalitate a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele lor de vedere.

9. **Președintele Camerei Deputaților** a transmis, cu Adresa înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 10.484 din 3 noiembrie 2016, punctul său de vedere prin care apreciază că sesizarea de neconstituționalitate este neîntemeiată.

10. Astfel, răspunzând criticilor formulate în raport de art. 1 alin. (5) din Constituție, se apreciază că „prevederile legale supuse controlului de constituționalitate respectă pe deplin aceste cerințe, întrucât soluțiile normative reglementate sunt temeinic fundamentate, luându-se în considerare atât interesul social, cât și impactul acestora asupra legislației specifice în vigoare”.

11. Referitor la pretinsa încălcare a art. 16 din Constituție se arată că, „având în vedere faptul că problematica tăierilor ilegale de arbori are o importanță națională deosebită, vizând chiar siguranța națională, se impune în mod obiectiv ca personalul angajat în structura nou-înființată să fie salarizat în mod corespunzător gradului de dificultate și de pericolozitate la care este expus. Pe lângă reducerea volumului de lemn tăiat ilegal, înființarea Gărzilor forestiere determină realizarea unor venituri suplimentare la bugetul de stat, provenite din amenzi contravenționale și confiscări de material lemnos, motiv pentru care legiuitorul a apreciat că personalul silvic din cadrul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură și din cadrul structurilor teritoriale de specialitate ale acesteia beneficiază de indemnizații de grad profesional.” Or, oportunitatea adoptării unui act normativ reprezintă unul dintre atribuțiile fundamentale ale competenței legislative a Parlamentului, care derivă din dispozițiile art. 61 alin. (1) din Constituție, iar din analiza sesizării de neconstituționalitate nu reiese că, din perspectiva autorului, se instituie încălcarea unor drepturi. Se apreciază că norma juridică dedusă controlului de constituționalitate nu reprezintă o încălcare a principiului egalității în fața legii, pentru că se aplică în mod nediscriminatoriu, indemnizațiile reglementate evidențiind dificultatea și pericolozitatea exercitării atribuțiilor de serviciu ale acestei categorii de personal silvic. Principiul egalității în drepturi nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune un tratament juridic identic numai în situații egale, în timp ce situațiile care în mod obiectiv sunt diferite, justifică un tratament diferit. Se invocă deciziile Curții Constituționale nr. 108 din 14 februarie 2006 și nr. 693 din 17 octombrie 2006, prin care s-a statuat că sporurile, primele și alte stimulente, acordate demnitarilor și altor salariați prin acte normative, reprezintă drepturi salariale suplimentare, iar nu drepturi fundamentale, consacrate și garantate de Constituție. Diferențierea indemnizațiilor și a salariilor de bază pentru demnitari și alți salariați din sectorul bugetar este opțiunea liberă a legiuitorului, ținând seama de importanța și complexitatea diferitelor funcții. Legiuitorul este în drept, totodată, să instituie anumite sporuri la indemnizațiile și salariile de bază, premii periodice și alte stimulente, pe care le poate diferenția în funcție

de categoriile de personal cărora li se acordă, le poate modifica în anumite perioade de timp, le poate suspenda sau anula.

12. În punctul de vedere formulat se semnalează și faptul că, în cauză, nu este vorba despre o propunere legislativă, ci de proiectul unei legi de aprobare a unei ordonanțe de urgență a Guvernului, motiv pentru care este neîntemeiată și susținerea referitoare la încălcarea art. 111 din Constituție. Cât privește invocarea art. 138 alin. (5) din Constituție se arată că în cuprinsul acestora legiuitorul nu se referă la existența *in concreto* a unor resurse financiare suficiente la momentul adoptării legii, ci la îndeplinirea unor condiții prealabile: previzionarea, respectiv anticiparea cheltuielilor în deplină cunoștință de cauză în bugetul de stat, pentru a fi acoperite în mod cert în cursul anului bugetar. Or, prevederile art. 111 ale legii criticate vizează în mod direct cheltuieli bugetare începând cu anul 2017, nefiind incidente pentru anul 2016, situație care ar fi implicat modificări în structura bugetului pe anul în curs și ar fi necesitat o intervenție neașteptată în execuția bugetară a acestui an. De altfel, nicio dispoziție constituțională nu prevede/nu impune ca amendamentul parlamentar să nu poată avea ca obiect crearea/sporirea unei cheltuieli publice. Parlamentul este în măsură să stabilească ce beneficii trebuie acordate funcționarilor plătiți din bugetul de stat, în funcție de prerogativele funcției, de riscurile asumate, ca și de impactul social al activității depuse. Astfel, acesta poate dispune introducerea, suspendarea sau încetarea plății unor astfel de beneficii prin modificări legislative corespunzătoare, având în vedere caracterul obiectiv rezonabil al măsurii dispuse.

13. Dispozițiile art. 7 alin. (5) din Legea nr. 24/2000 nu sunt incidente situației examinate, întrucât sunt aplicabile propunerilor legislative provenite de la deputați/senatori/cetățeni, în cazul de față fiind vorba despre un proiect de lege inițiat de Guvern, iar norma juridică are caracter supletiv. În prezenta împrejurare, Comisia pentru agricultură, silvicultură, industrie alimentară și servicii specifice și Comisia pentru muncă și protecție socială din Camera Deputaților, sesizate în fond cu examinarea proiectului de lege, au primit punctul de vedere al Guvernului prin Departamentul pentru relația cu Parlamentul, în acord cu dispozițiile art. 111 alin. (1) din Constituție.

14. **Președintele Senatului** a transmis, cu Adresa înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 10.802 din 9 noiembrie 2016, punctul său de vedere prin care apreciază că sesizarea de neconstituționalitate este neîntemeiată.

15. Astfel, cât privește pretinsa încălcare a art. 1 alin. (5) din Constituție apreciază că în sesizarea formulată nu se arată, în concret, în ce constă lipsa de claritate și predictibilitate a textului de lege criticat, autorul acesteia limitându-se să invoce doctrinara un principiu și să menționeze practica juridictională a Curții Constituționale legată de principiul respectiv.

16. Nu poate fi reținută nici încălcarea art. 16 din Constituție, întrucât, potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale, este admis că pot fi făcute diferențieri de tratament juridic între categorii diferite de subiecte de drept, fără a se încălca nici principiul egalității și nici al discriminării.

17. Referitor la pretinsa încălcare a art. 111 din Constituție se arată că în sesizare nu se precizează că nu s-ar fi soluționat din partea sa informații prevăzute de acest text legal. Câtă vreme salarizarea personalului care cade sub incidența legii criticate se va aplica de la 1 ianuarie 2017 nu era necesară stabilirea unei surse bugetare concrete la final de an. Ca urmare, nu sunt încălcate nici prevederile art. 138 alin. (5) din Constituție.

18. **Avocatul Poporului** nu a comunicat punctul de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctele de vedere ale președinților celor două Camere, raportul judecătorului-raportor, dispozițiile legale criticate, precum și prevederile Constituției, reține următoarele:

19. **Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă**, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție și ale art. 1, 10, 15, 16 și 18 din Legea nr. 47/1992 pentru organizarea și funcționarea Curții Constituționale, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

20. Obiectul sesizării de neconstituționalitate, astfel cum a fost formulat, îl constituie art. I pct. 6 și art. II din Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 32/2015 privind înființarea Gărzilor forestiere, având următorul cuprins:

„**Art. I.** — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32 din 30 iunie 2015 privind înființarea Gărzilor forestiere, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 474 din 30 iunie 2015, cu modificările ulterioare, cu următoarele modificări și completări:

[...] 6. **La articolul 4, după alineatul (18) se introduce un nou alineat, alineatul (19), cu următorul cuprins:**

«(19) Personalul silvic din cadrul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură și din cadrul structurilor teritoriale de specialitate ale acesteia beneficiază de indemnizații de grad profesional, prevăzute în anexa nr. 3».

[...] **Art. II.** — (1) Începând cu data de 1 ianuarie 2017, salarizarea personalului Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, agențiilor județene pentru protecția mediului, Gărzii Naționale de Mediu și Administrația Rezervației Biosferei «Delta Dunării» se stabilește prin asimilare cu salarizarea personalului din cadrul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, respectiv a personalului din cadrul Gărzilor Forestiere, după caz.

(2) Echivalarea funcțiilor și asimilarea salariilor de bază cu funcțiile și salariile de bază din cadrul autorităților publice centrale care răspunde de silvicultură, respectiv a personalului din cadrul Gărzilor Forestiere, după caz, prevăzută la art. (1), se face în condițiile legii, prin ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor, cu avizul Agenției Naționale a Funcționarilor Publici.»

21. Dispozițiile constituționale invocate în motivarea sesizării sunt cele ale art. 1 alin. (5) care consacră principiul legalității, ale art. 16 — *Egalitatea în drepturi*, ale art. 111 — *Informarea Parlamentului* și ale art. 138 alin. (5), potrivit cărora „*Nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.*”

22. Guvernul invocă, în motivarea sesizării, și încălcarea prevederilor art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 597 din 13 august 2002, cu modificările și completările ulterioare, având următorul cuprins: „(1) În cazurile în care se fac propuneri de elaborare a unor proiecte de acte normative/măsuri/politici a căror aplicare atrage micșorarea veniturilor sau majorarea cheltuielilor aprobate prin buget, se va întocmi o fișă financiară, care va respecta condițiile prevăzute de Legea nr. 69/2010. În această fișă se înscriu efectele financiare asupra bugetului general consolidat, care trebuie să aibă în vedere:

a) schimbările anticipate în veniturile și cheltuielile bugetare pentru anul curent și următorii 4 ani;

b) estimări privind eşalonarea creditelor bugetare și a creditelor de angajament, în cazul acțiunilor anuale și multianuale care conduc la majorarea cheltuielilor;

c) măsurile avute în vedere pentru acoperirea majorării cheltuielilor sau a minusului de venituri pentru a nu influența deficitul bugetar.

(2) În cazul propunerilor legislative, Guvernul va transmite Camerei Deputaților sau Senatului, după caz, fișa financiară

prevăzută la alin. (1), în termen de 45 de zile de la data primirii solicitării.”

23. Sunt invocate, de asemenea, prevederile art. 4 și art. 15—17 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, republicată în temeiul art. III din Legea nr. 377/2013 pentru modificarea și completarea Legii responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010 în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 330 din 14 mai 2015. Textele legale invocate consacră principiul transparenței în ceea ce privește stabilirea obiectivelor fiscal-bugetare și derularea politicii fiscale și bugetare, principiul stabilității, principiul responsabilității fiscale, principiul echității, principiul eficienței, principiul gestionării eficiente a cheltuielilor de personal plătite din fonduri publice (art. 4), obligația ca, în cazul propunerilor de introducere a unor măsuri/politici/inițiative legislative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, inițiatorii să prezinte fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată și o declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară (art. 15), obligația Guvernului și a fiecărui ordonator de credite, precum și a oricărei entități responsabile de elaborare a politicilor și acordurilor salariale din sectorul public de a se asigura că toate aceste politici și acorduri salariale sunt în concordanță cu principiile responsabilității fiscale, regulile fiscale, precum și cu obiectivele și limitele din strategia fiscal-bugetară (art. 16) și interdicția de promovare de acte normative cu mai puțin de 180 de zile înainte de expirarea mandatului Guvernului, în conformitate cu art. 110 alin. (1) din Constituția României, republicată, care conduc la creșterea cheltuielilor de personal sau a pensiilor în sectorul bugetar (art. 17).

24. Cele două texte de lege ce fac obiectul sesizării sunt criticate de Guvern, în esență, pentru: lipsă de predictibilitate [motivată însă, în esență, prin lipsa posibilității de estimare a impactului financiar asupra bugetului de stat, așadar în corelație și în susținerea criticii prin raportare la art. 138 alin. (5) din Constituție, motiv pentru care Curtea va reține și aceste critici ca fiind circumscrise acestui din urmă text constituțional], instituirea de privilegii pentru o categorie de personal din sistemul public, lipsa sursei de finanțare a cheltuielilor preconizate [acestea creând premisele unui dezechilibru bugetar, cu consecința neîncadrării în obiectivul bugetar pe termen mediu (MTO) în anii 2017, 2018 și 2019 și a nerespectării obligațiilor ce revin României, derivate din Tratatul privind stabilitatea, coordonarea și guvernarea în cadrul uniunii economice și monetare] și, respectiv, lipsa informării Parlamentului, în condițiile art. 111 din Constituție.

25. Examinând criticile astfel formulate, Curtea constată, mai întâi, că dispozițiile criticate sunt cuprinse într-o lege de aprobare a unei ordonanțe de urgență a Guvernului. Supunerea spre adoptare a proiectului de lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 32/2015 privind înființarea Gărzilor forestiere s-a făcut prin Hotărârea Guvernului României din 30 iunie 2015. În expunerea de motive care însoțește proiectul de lege, semnată de prim-ministrul interimar, la secțiunea a 4-a — *Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)*, se menționează: „*Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect*”.

26. După adoptarea de către Senat, în calitate de primă Cameră sesizată (în data de 20 octombrie 2015), proiectul de lege a fost înregistrat la Camera Deputaților pentru dezbateri, fiind trimis pentru raport la Comisia pentru agricultură, silvicultură, industrie alimentară și servicii specifice și Comisia pentru muncă și protecție socială, precum și, pentru aviz, la

Comisia pentru buget, finanțe și bănci, Comisia juridică, de disciplină și imunități și Comisia pentru mediu și echilibru ecologic. Proiectul de lege a primit aviz favorabil de la Comisia pentru mediu și echilibru ecologic, Comisia pentru buget, finanțe și bănci, Comisia juridică, de disciplină și imunități și a fost înscris pe ordinea de zi a plenului Camerei Deputaților (în data de 29 martie 2016), când a fost trimis pentru raport suplimentar la Comisia pentru agricultură, silvicultură, industrie alimentară și servicii specifice și Comisia pentru muncă și protecție socială.

27. Textele de lege criticate în prezenta cauză, și anume art. I pct. 6 și art. II, au fost introduse în proiectul de lege cu ocazia redactării, de către Comisia pentru muncă și protecție socială și Comisia pentru agricultură, silvicultură, industrie alimentară și servicii specifice, a Raportului comun și, respectiv, a Raportului comun de înlocuire asupra proiectului de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 32/2015 privind înființarea Gărzilor forestiere. Motivele introducerii art. I pct. 6, reținute în Raportul comun de înlocuire (la pct. 12), sunt următoarele: „*pentru completarea normei în scopul motivării materiale a acestor categorii de personal*”, iar motivele introducerii art. II (pct. 26 din Raportul comun de înlocuire) sunt următoarele: „*diversitatea și complexitatea muncii din domeniul protecției mediului, având în vedere responsabilitatea necesară implementării directivelor, convențiilor, regulamentelor și deciziilor europene și diversitatea domeniilor de activitate cum ar fi planurile/programele/proiectele, activitățile pentru care se solicită acte de reglementare în vederea obținerii finanțărilor europene. Prin stimularea financiară a personalului din domeniul protecției mediului se preconizează o întărire a capacității administrative prin reducerea fluctuației de personal, evitându-se în acest fel situații privind posibile întârzieri în accesarea fondurilor europene datorită lipsei de personal din sistem. Stabilirea salariilor nu se poate face decât prin ordin al ordonatorului principal de credite.*” Potrivit Raportului comun de înlocuire asupra proiectului de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 32/2015 privind înființarea Gărzilor forestiere, textele art. I pct. 6 și art. II din proiectul de lege au fost propuse de Comisii, acestea fiind autorii amendamentelor. În Raportul comun de înlocuire se menționează expres că „**prin amendamentele adoptate de comisii se propune îmbunătățirea cadrului legal și, în special, salarizarea acestei categorii de personal**”.

28. După primirea Raportului de înlocuire favorabil (în data de 4 octombrie 2016), proiectul de lege a fost înscris pe ordinea de zi a Camerei Deputaților (în data de 17 octombrie 2016) și adoptat în data de 18 octombrie 2016, cu amendamentele astfel propuse.

29. Din derularea procedurii legislative rezultă în mod evident că textele de lege criticate în prezenta cauză au fost introduse direct în Camera decizională, după parcurgerea procedurii de avizare a proiectului de act normativ, prin intermediul unor amendamente propuse de membrii Comisiilor parlamentare sesizate în fond și, desigur, însușite de plenul Camerei Deputaților cu ocazia dezbaterii proiectului de lege. Spre deosebire de forma inițială a proiectului de lege, astfel cum a fost supus aprobării de către Guvern, și care, potrivit celor reținute în expunerea de motive, „nu se referă” la aspecte privind „impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)”, amendamentele propuse și aprobate se referă la această problematică, câtă vreme au **fost introduse tocmai pentru îmbunătățirea cadrului legal și, în special, a salarizării personalului Gărzilor forestiere**. Astfel fiind, prin introducerea acestor prevederi, au devenit incidente dispozițiile art. 111 alin. (1) teza finală din Constituție, referitoare la informarea Parlamentului de către Guvern, potrivit căruia „*În cazul în care o inițiativă legislativă implică modificarea prevederilor bugetului*

de stat sau a bugetului asigurărilor sociale de stat, solicitarea informării este obligatorie.” În acest sens sunt, de altfel, și normele regulamentare care detaliază procedura legislativă. Astfel, dând expresie prevederilor constituționale menționate, Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 481 din 28 iunie 2016, stabilește, în art. 92 alin. (6) că, „*Dacă în cursul dezbaterii, în comisia sesizată în fond apar amendamente care impun modificarea prevederilor bugetului de stat sau ale bugetului asigurărilor sociale de stat, președintele comisiei va solicita în mod obligatoriu o informare din partea Guvernului, în condițiile art. 111 din Constituția României, republicată, într-un termen care să se încadreze în termenul de predare a raportului*”. Or, Curtea constată că această informare nu a fost solicitată, astfel cum se susține, de altfel, și în sesizarea formulată de Guvern, nefiind deci respectate prevederile constituționale invocate.

30. Referitor la semnificația prevederilor art. 111 din Constituție, în jurisprudența Curții Constituționale a României s-a reținut că, prin intermediul lor, legiuitorul constituant a dorit să consacre garanția constituțională a colaborării dintre Parlament și Guvern în procesul de legiferare, instituiind obligații reciproce în sarcina celor două autorități publice (a se vedea Decizia nr. 515 din 24 noiembrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.195 din 14 decembrie 2004). Curtea a mai reținut că în cadrul raporturilor constituționale dintre Parlament și Guvern este obligatorie solicitarea unei informări atunci când inițiativa legislativă afectează prevederile bugetului de stat. Această obligație a Parlamentului este în consonanță cu dispozițiile constituționale ale art. 138 alin. (2) care prevăd că Guvernul are competența exclusivă de a elabora proiectul bugetului de stat și de a-l supune spre aprobare Parlamentului. În temeiul acestei competențe, Parlamentul nu poate prestabilii modificarea cheltuielilor bugetare fără să ceară Guvernului o informare în acest sens. Dat fiind caracterul imperativ al obligației de a cere informarea menționată, rezultă că nerespectarea acesteia are drept consecință neconstituționalitatea legii adoptate (Decizia nr. 1.056 din 14 noiembrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 802 din 23 noiembrie 2007).

31. Astfel fiind, introducerea unor dispoziții care privesc salarizarea personalului bugetar, practic, direct la dezbaterile finale a proiectului de lege, după adoptarea proiectului de lege în prima Cameră sesizată, după parcurgerea procedurii de avizare, fără o informare a Parlamentului de către Guvern, eludează cadrul constituțional stabilit pentru întocmirea bugetului public, sens în care Guvernul a invocat în sesizarea sa prevederile constituționale înscrise în art. 111, referitoare la informarea Parlamentului, și în art. 138 alin. (5), potrivit cărora nicio cheltuială bugetară să nu fie aprobată fără stabilirea sursei de finanțare. Simpla participare, la lucrările Comisiilor parlamentare care au introdus amendamentele devenite texte legale, a unor reprezentanți ai Ministerului Finanțelor Publice, nu este de natură să complinească cerințele constituționale menționate, având în vedere că art. 111 din Constituție își găsește concretizarea în art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice și în art. 15 alin. (1) lit. a) din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, care stabilesc obligația de întocmire a fișei financiare și care îi conferă acesteia un caracter complex, dat de efectele financiare asupra bugetului general consolidat. Aceasta trebuie să cuprindă, potrivit legii, schimbările anticipate în veniturile și cheltuielile bugetare pentru anul curent și următorii 4 ani; estimări privind eşalonarea creditelor bugetare și a creditelor de angajament, în cazul acțiunilor anuale și multianuale care conduc la majorarea cheltuielilor; măsurile avute în vedere pentru acoperirea majorării cheltuielilor sau a minusului de

venituri pentru a nu influența deficitul bugetar. În acest sens, Curtea Constituțională a stabilit, de exemplu, prin Decizia nr. 22 din 20 ianuarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 160 din 2 martie 2016, paragraful 59, sau Decizia nr. 593 din 14 septembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 886 din 4 noiembrie 2016, paragraful 30 (ce trimite la jurisprudența precitată), că „în lipsa unei fișe financiare reactualizate la momentul adoptării legii conform art. 15 alin. (3) din Legea nr. 500/2002, [...] și în lipsa unui dialog real între Guvern și Parlament [...], nu se poate trage decât concluzia că la adoptarea legii s-a avut în vedere o sursă de finanțare incertă, generală și lipsită de un caracter obiectiv și efectiv, nefiind așadar reală”. Tot astfel, faptul că cheltuielile de salarizare preconizate prin textele de lege criticate grevează bugetul pentru anul următor nu este de natură să justifice aprobarea unor cheltuieli fără implicarea, în condițiile legii fundamentale, a Guvernului care, potrivit art. 138 alin. (2) din Constituție, are competența de a elabora, anual, proiectul bugetului de stat și al asigurărilor sociale. Potrivit jurisprudenței Curții, art. 138 alin. (5) din Constituție se referă tocmai la caracterul obiectiv și efectiv al sursei de finanțare și operează cu elemente de certitudine și previzibilitate bugetară, respectiv „acea cheltuială să fie previzionată în deplină cunoștință de cauză în bugetul de stat pentru a putea fi acoperită în mod cert în cursul anului bugetar” (Decizia nr. 22 din 20 ianuarie 2016, paragraful 58, citată în Decizia nr. 593 din 14 septembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 886 din 4 noiembrie 2016, paragraful 29). Colaborarea loială între Parlament și Guvern în privința legiferării în materie bugetară trebuie să se manifeste atât în privința elaborării bugetului public național, cât și a modificării sale pe parcursul exercițiului bugetar, având în vedere rațiunea pentru care este întocmit un asemenea buget, și anume aceea de a oferi posibilitatea unei imagini de ansamblu, la nivel macroeconomic, a veniturilor și cheltuielilor publice.

32. Cu referire la punctul de vedere potrivit căruia în cauză nu sunt aplicabile dispozițiile care impun solicitarea fișei financiare, motivat de faptul că este în discuție un proiect de lege, iar nu o propunere legislativă (a se vedea paragraful 12 al prezentei decizii), Curtea reține că art. 111 din Constituție utilizează sintagma „*inițiativă legislativă*”, care cuprinde atât proiectele de lege, cât și propunerile legislative. De altfel, este

36. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite obiecția de neconstituționalitate și constată că dispozițiile art. I pct. 6 și art. II din Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 32/2015 privind înființarea Gărzilor forestiere sunt neconstituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului, prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 14 decembrie 2016.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Prim-magistrat-asistent,

Marieta Safta

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE, ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ȘI FONDURILOR EUROPENE

ORDIN

privind modificarea și completarea Normelor metodologice pentru punerea în aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 28/2013 pentru aprobarea Programului național de dezvoltare locală, aprobate prin Ordinul viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, nr. 1.851/2013

Având în vedere prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 28/2013 pentru aprobarea Programului național de dezvoltare locală, aprobată prin Legea nr. 89/2015, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 14 alin. (7) din Hotărârea Guvernului nr. 15/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene,

viceprim-ministrul, ministrul dezvoltării regionale, administrației publice și fondurilor europene, emite prezentul ordin.

Art. I. — Normele metodologice pentru punerea în aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 28/2013 pentru aprobarea Programului național de dezvoltare locală, aprobate prin Ordinul viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, nr. 1.851/2013, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 752 din 8 octombrie 2015, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 5, literele c), d) și f) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„c) realizarea/extinderea/reabilitarea/modernizarea/dotarea unităților de învățământ preuniversitar, respectiv creșe, grădinițe, școli generale primare și gimnaziale, licee, colegii naționale, grupuri școlare, școli profesionale, școli postliceale, unități de învățământ special de stat, precum și alte unități de învățământ preuniversitar, înființate potrivit legii;

d) realizarea/extinderea/reabilitarea/modernizarea/dotarea unităților sanitare, inclusiv a spațiilor afectate desfășurării activității unor cabinete medicale/dispensare medicale din mediul rural și centre medicale de permanență;

.....
f) realizarea/modernizarea/reabilitarea de poduri, podețe, pasaje sau punți pietonale;”.

2. La articolul 5, după litera l) se introduce o nouă literă, litera m), cu următorul cuprins:

„m) construirea/modernizarea/reabilitarea/extinderea sistemelor de iluminat public stradal, cu prioritate în mediul rural.”

3. La articolul 6, alineatul (5) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(5) Categoriile de lucrări pentru obiectivele de investiții din domeniul specific prevăzut la art. 5 lit. f), care se finanțează pentru realizarea/extinderea/reabilitarea/modernizarea de poduri, podețe, pasaje sau punți pietonale, sunt lucrări privind infrastructura, suprastructura, calea de circulație și asigurarea secțiunii optime de scurgere a apelor în limita a două lungimi ale lucrării de artă în albia majoră în amonte și în limita unei lungimi a lucrării de artă în albia minoră în aval.”

4. La articolul 6, după alineatul (10) se introduce un nou alineat, alin. (10¹), cu următorul cuprins:

„(10¹) Categoriile de lucrări pentru obiectivele de investiții din domeniile specifice prevăzute la art. 5 lit. m) care se finanțează sunt construirea, înființarea unor sisteme de iluminat public stradal-rutier și/sau stradal-pietonal noi, precum și dezvoltarea, reabilitarea, extinderea și modernizarea sistemelor de iluminat public stradal-rutier și/sau stradal-pietonal existente.”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării regionale, administrației publice
și fondurilor europene,
Sevil Shhaideh

București, 2 februarie 2017.

Nr. 209.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 36**din 7 noiembrie 2016**

Dosar nr. 1.867/1/2016

Iulia Cristina Tarcea	— președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Lavinia Curelea	— președintele delegat al Secției I civile
Roxana Popa	— președintele delegat al Secției a II-a civile
Ionel Barbă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal, judecător la Secția I civilă
Carmen Georgeta Negrilă	— judecător la Secția I civilă
Beatrice Ioana Nestor	— judecător la Secția I civilă
Eugenia Pușcașiu	— judecător la Secția I civilă
Alina Iuliana Țuca	— judecător la Secția I civilă
Mirela Vișan	— judecător la Secția I civilă
Virginia Florentina Duminecă	— judecător la Secția a II-a civilă
Valentina Vrabie	— judecător la Secția a II-a civilă
Iulia Manuela Cîrnu	— judecător la Secția a II-a civilă
Ileana Izabela Dolache	— judecător la Secția a II-a civilă
Marian Budă	— judecător la Secția a II-a civilă
Mariana Constantinescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Florentina Dinu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Decebal Constantin Vlad	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Iulia Rîciu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Angelica Denisa Stănișor	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

Ședința este prezidată de doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă domnul Aurel Segărceanu, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 4.225/117/2014*, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

„Dispozițiile art. 4 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 554/2004*), permit invocarea unei excepții de nelegalitate

direct în recurs sau acestea conțin o limitare, restricție, raportat la momentul la care se poate invoca excepția de nelegalitate?”.

Magistratul-asistent prezintă referatul privind obiectul sesizării, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, raport care, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, a fost comunicat părților, iar acestea nu și-au exprimat punctul de vedere. Totodată, se arată că la dosar au fost depuse puncte de vedere exprimate de instanțele de judecată cu privire la problema de drept supusă dezlegării și, după caz, hotărâri judecătorești pronunțate în materie, precum și răspunsul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în sensul că nu s-a verificat și nici nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii în problema de drept care formează obiectul sesizării.

În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul sesizării

1. Titularul sesizării este Curtea de Apel Cluj — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal, investită cu soluționarea recursului declarat de reclamanta C.P.L. C.F.C.R. — S.R.L. împotriva Deciziei civile nr. 1 din 6 ianuarie 2015 a Tribunalului Cluj — Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, conflicte de muncă și asigurări sociale.

2. Titularul sesizării este legitimat procesual activ, în conformitate cu dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, fiind o curte de apel care judecă în ultima instanță un litigiu având ca obiect anularea unui act emis de autoritățile publice pârâte și obligarea acestora la emiterea unui act administrativ.

II. Obiectul și temeiul juridic al sesizării

3. Prin încheierea din 17 februarie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 4.225/117/2014*, Curtea de Apel Cluj — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal a sesizat, în temeiul dispozițiilor art. 519—520 din Codul de procedură civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri pentru dezlegarea chestiunii de drept sus-menționate.

III. Expunerea succintă a procesului. Obiectul investirii instanței care a solicitat pronunțarea hotărârii prealabile. Stadiul procesual în care se află pricina

4. Prin acțiunea înregistrată pe rolul Tribunalului Cluj — Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, conflicte de muncă și asigurări sociale, reclamanta C.P.L. C.F.C.R. — S.R.L. a chemat în judecată pe pârâții primarul comunei A și comuna A, solicitând anularea unui act emis de autoritățile publice pârâte și obligarea acestora la emiterea unui act administrativ — autorizație de construire pentru lucrările „înlocuire conductă și bransamente gaze naturale-presiune redusă”, stabilirea unui termen de executare a obligației de emitere a autorizației de construire, sub sancțiunea obligării la plata penalităților de întârziere, până la data îndeplinirii obligației, precum și obligarea pârâților, în solidar, la plata despăgubirilor reprezentând cuantumul prejudiciului cauzat prin răspunsul negativ la solicitarea de emitere a autorizației de construire.

5. Prin Decizia (sentința) civilă nr. 1 din 6 ianuarie 2015, instanța de fond a respins acțiunea formulată de reclamantă și a admis cererea de intervenție în interesul părților, formulată de intervenienta S.C. G.S.A., obligând reclamanta să plătească pârâtei comuna A și intervenientei cheltuieli de judecată.

6. Instanța de fond a reținut, în esență, că reclamanta deține calitatea de concesionar-operator al serviciului de distribuție a gazelor naturale din comuna A, conform licenței din 2003, emisă de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei. Or, autorizația de construire se emite doar la solicitarea titularului unui drept real asupra unui imobil — teren și/sau construcții, conform dispozițiilor art. 108 alin. (1) lit. i) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 123/2012*). Cum cererea reclamantei de emitere a autorizației de construire a fost respinsă cu motivarea că „... documentația nu poate fi promovată întrucât nu cuprinde toate acordurile solicitate prin certificatul de urbanism (...), respectiv acordul proprietarului de rețea de distribuție”, iar reclamanta nu a dovedit că certificatul ar fi fost anulat de o instanță judecătorească, refuzul pârâtelor de a rezolva cererea reclamantei nu este nejustificat.

7. Prin încheierea din data de 18 decembrie 2014, instanța de fond a apreciat că cererea de intervenție accesorie este formulată în termenul legal, cuprinde elementele prevăzute de art. 148 din Codul de procedură civilă, iar intervenientul justifică un interes în formularea acestei cereri atât timp cât are calitatea de proprietar al rețelei de distribuție a gazelor naturale asupra căreia reclamanta intenționează efectuarea unor lucrări; pe cale de consecință, în temeiul art. 67 din Codul de procedură civilă, a încuviințat în principiu cererea de intervenție accesorie.

8. Împotriva sentinței, precum și a încheierii din 18 decembrie 2014 pronunțate de prima instanță, reclamanta a declarat recurs, înregistrat pe rolul Curții de Apel Cluj — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal.

9. Recurenta a invocat excepția de nelegalitate a certificatului de urbanism emis de pârâțul primarului comunei A, act administrativ care condiționează emiterea autorizației de construire de necesitatea obținerii acordului proprietarilor.

10. Intimata-intervenientă, prin întâmpinare, a invocat excepția inadmisibilității invocării excepției de nelegalitate, pentru prima dată, în recurs, raportat la dispozițiile art. 4 din Legea nr. 554/2004, în ședința din 27 ianuarie 2016.

IV. Dispozițiile legale supuse interpretării

11. *Legea nr. 554/2004:*

„Art. 4 — Excepția de nelegalitate

(1) Legalitatea unui act administrativ cu caracter individual, indiferent de data emiterii acestuia, poate fi cercetată oricând în cadrul unui proces, pe cale de excepție, din oficiu sau la cererea părții interesate.

(2) Instanța investită cu fondul litigiului și în fața căreia a fost invocată excepția de nelegalitate, constatând că de actul administrativ cu caracter individual depinde soluționarea litigiului pe fond, este competentă să se pronunțe asupra excepției, fie printr-o încheiere interlocutorie, fie prin hotărârea pe care o va pronunța în cauză. În situația în care instanța se pronunță asupra excepției de nelegalitate prin încheiere interlocutorie, aceasta poate fi atacată odată cu fondul.

(3) În cazul în care a constatat nelegalitatea actului administrativ cu caracter individual, instanța în fața căreia a fost invocată excepția de nelegalitate va soluționa cauza, fără a ține seama de actul a cărui nelegalitate a fost constatată.

(4) Actele administrative cu caracter normativ nu pot forma obiect al excepției de nelegalitate. Controlul judecătoresc al actelor administrative cu caracter normativ se exercită de către

instanța de contencios administrativ în cadrul acțiunii în anulare, în condițiile prevăzute de prezenta lege.”

V. Motivele reținute de titularul sesizării, care susțin admisibilitatea procedurii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă

12. Instanța de trimitere a apreciat că sesizarea este admisibilă, întrucât este vorba despre un complet al unei curți de apel, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, iar de chestiunea de drept supusă dezlegării depinde soluționarea cauzei pe fond; cu privire la acest aspect se arată că atât timp cât legea nu distinge, nu se poate spune că numai o chestiune de drept material poate face obiectul sesizării, ci și o chestiune procedurală controversată, dacă aceasta este esențială pentru soluționarea cauzei pe fond.

13. Instanța de trimitere apreciază că este îndeplinită și condiția noutății, în sensul celor reținute de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin Decizia nr. 3 din 14 aprilie 2014¹; astfel, problema de drept este de dată recentă, neputând fi identificate hotărâri pronunțate de instanțele naționale, într-un sens sau altul, cu privire la această chestiune, după modificarea textului art. 4 din Legea nr. 554/2004, intervenită prin pct. 1 al art. 54 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 76/2012*).

14. Problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate la data formulării sesizării.

VI. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

15. Recurenta a susținut că formularea unei excepții de nelegalitate direct în etapa procesuală a recursului este admisibilă, raportat la textele normative care reglementează această procedură judiciară specială și având în vedere jurisprudența constantă în această materie. Astfel, a arătat că această concluzie este evidentă în raport cu modul de formulare a dispozițiilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, conform cărora „legalitatea ... poate fi cercetată oricând în cadrul unui proces”.

16. Intimatul-pârâțul primarului comunei A a susținut că, în actuala reglementare, în care excepția de nelegalitate este o simplă excepție/apărare de fond, invocarea acesteia direct în recurs nu poate fi respinsă *de plano* ca inadmisibilă (tardivă), însă nici nu poate fi considerată, în toate cazurile, admisibilă, ci, de la caz la caz, instanța trebuie să verifice natura normelor încălcate prin actul atacat cu excepția de nelegalitate și momentul la care cel interesat să invoce excepția a cunoscut motivul de nelegalitate invocat în cazul excepțiilor „relative”, în raport cu dispozițiile art. 246—247 din Codul de procedură civilă.

17. Intimata-intervenientă a susținut că excepția de nelegalitate nu poate fi invocată în faza de judecată a recursului, întrucât posibilitatea de invocare a unei astfel de excepții în orice fază procesuală poate duce, pe de o parte, la un dezechilibru procesual între părți, iar, pe de altă parte, la probleme procedurale nesoluționate legal.

VII. Punctul de vedere al completului de judecată care a sesizat instanța supremă cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

18. În opinia instanței de trimitere, excepția de nelegalitate, astfel cum este reglementată de dispozițiile legale în vigoare, apare ca fiind transformată într-un mijloc de apărare comun, soluție care nu poate conduce decât la concluzia că ea poate fi invocată pentru prima dată oricând, inclusiv în căile de atac, în speță, în recurs.

¹ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 437 din 16 iunie 2014.

19. Deși dispozițiile alin. (2) al art. 4 din Legea nr. 554/2004, potrivit cărora „instanța investită cu fondul litigiului și în fața căreia a fost invocată excepția de nelegalitate” par a contrazice sintagma „oricând în cadrul unui proces”, conținută de prevederile alin. (1) al aceluiași articol, curtea de apel apreciază că prevederile alin. (2) nu limitează doar la etapa judecării pe fond a cauzei, în fața primei instanțe, posibilitatea de a se invoca o excepție de nelegalitate.

20. O altfel de interpretare ar fi incompatibilă și cu alte prevederi ale Legii nr. 554/2004, și anume cu cele ale art. 20 alin. (3) din Legea nr. 554/2004, care prevăd obligația instanței de recurs de a „rejudeca litigiul în fond”, în complet de recurs. Mai mult, ori de câte ori legiuitorul a dorit să evidențieze prima etapă a judecării, excluzând căile de atac, a folosit sintagma „prima instanță”, iar nu „instanța de fond” (a se vedea art. 94 pct. 1, art. 95 pct. 1, art. 96 pct. 1 și art. 213 din Codul de procedură civilă). Pe de altă parte, raportat la prevederile art. 20 alin. (3) din Legea nr. 554/2004, de vreme ce instanța de recurs are posibilitatea să „rejudece litigiul în fond”, în mod evident, ea poate fi considerată o instanță „investită cu fondul litigiului” (prin însăși cererea de recurs, prin care se solicită casarea sentinței primei instanțe), în fața căreia, deci, să poată fi ridicată, ipotetic vorbind, excepția de nelegalitate.

VIII. Răspunsul Ministerului Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

21. Prin Adresa nr. 478/C/2041/III-5/2016 din 7 iunie 2016, Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu s-a verificat și nu se verifică, în prezent, practica judiciară, în vederea promovării unui recurs în interesul legii cu privire la problema de drept ce formează obiectul sesizării.

IX. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

A. În jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție nu au fost identificate hotărâri relevante cu privire la problema de drept a cărei dezlegare se solicită.

B. Curțile de apel și tribunalele

22. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, curțile de apel au comunicat, după caz, jurisprudență și/sau puncte de vedere cu privire la problema de drept supusă dezlegării.

23. Din analiza jurisprudenței instanțelor naționale se desprind următoarele orientări:

a) excepția de nelegalitate poate fi invocată direct în recurs², așa cum prevăd, în mod evident, dispozițiile art. 4 din Legea nr. 554/2004, prin formularea „oricând în cadrul unui proces”;

b) excepția de nelegalitate este inadmisibilă, dacă este invocată direct în recurs³; în acest sens s-a reținut că excepția de nelegalitate, ca mijloc de apărare într-un proces, poate fi invocată numai în fața instanței care judecă fondul, soluția putând fi atacată odată cu fondul. Invocarea acestei excepții în fața instanței de recurs, cale extraordinară de atac, în care sunt analizate doar aspectele de nelegalitate ale soluției instanței de fond, este inadmisibilă.

24. Din analiza punctelor de vedere exprimate de instanțele naționale se desprind următoarele opinii:

a) dispozițiile art. 4 din Legea nr. 554/2004 nu conțin o limitare în privința stadiului procesual al soluționării litigiului, invocarea excepției de nelegalitate fiind permisă atât la judecata în fond, cât și în căile de atac⁴; în acest sens s-a arătat că, în condițiile art. 3 din Legea nr. 76/2012, coroborate cu cele ale art. 4 din Legea nr. 554/2004, excepția de nelegalitate poate fi

invocată direct în recurs, deoarece, prin invocarea acestei excepții, nu se declanșează un nou litigiu, ci se rezolvă doar un incident procedural, care, în procesele pornite după 15 februarie 2013, va fi soluționat de instanța care soluționează litigiul principal, în cadrul căruia va fi invocată excepția. S-a susținut că excepția de nelegalitate este o excepție absolută, deoarece se solicită instanței să cenzureze un act administrativ prin raportare la legea în executarea căreia a fost emis și este o excepție de fond, deoarece este o chestiune prejudicială referitoare la legalitatea actului administrativ aplicabil litigiului dedus judecării; ca excepție de ordine publică, excepția de nelegalitate poate fi invocată „de parte sau de instanță în orice stare a procesului, dacă prin lege nu se prevede altfel”; de asemenea, „poate fi ridicată înaintea instanței de recurs numai dacă, pentru soluționare, nu este necesară administrarea altor dovezi în afara înscrisurilor noi”, conform art. 247 alin. (1) din Codul de procedură civilă;

b) dispozițiile art. 4 din Legea nr. 554/2004 nu permit invocarea excepției de nelegalitate direct în recurs⁵; în sprijinul acestei opinii s-a arătat că excepția de nelegalitate reprezintă un mijloc de apărare, iar din punct de vedere procedural, prin raportare la dispozițiile art. 494 cu referire la art. 478 alin. (2) din Codul de procedură civilă, părțile nu se pot folosi, în căile de atac, de alte mijloace de apărare în afara celor invocate în fața instanței de fond. S-a invocat o inconsecvență a legiuitorului în reglementarea, din punct de vedere procedural, a momentului până la care poate fi invocată excepția, apreciindu-se că se impune a se da eficiență dispozițiilor art. 4 alin. (2) din Legea nr. 554/2004, care sunt în concordanță cu prevederile art. 494 raportat la art. 478 alin. (2) din Codul de procedură civilă, iar nu dispozițiilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, care contrazic nu doar normele de procedură generale, ci chiar normele procedurale speciale, inserate în cuprinsul aceleiași legi [art. 4 alin. (2)];

c) în opinia exprimată de către judecătorii din cadrul Curții de Apel Iași, în calea de atac a recursului poate fi ridicată excepția de nelegalitate numai în măsura în care, ca urmare a admiterii recursului, conform motivelor invocate, se ajunge la judecarea pricinii în fond.

25. Chestiunea de drept supusă dezlegării a făcut obiectul dezbaterilor și cu prilejul întâlnirii reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii cu președinții secțiilor de contencios administrativ și fiscal de la Înalta Curte de Casație și Justiție și curțile de apel, de la Suceava, din perioada 23—24 octombrie 2014, concluzia la care s-a ajuns fiind aceea că invocarea excepției este admisibilă chiar în fața instanței de recurs.

26. O soluție contrară, în sensul inadmisibilității invocării excepției de nelegalitate direct în recurs, a fost susținută cu ocazia unei conferințe în materia Noului Cod de procedură civilă, organizată în luna februarie 2015 la București, în sprijinul acestei opinii invocându-se împrejurarea că excepția este nemijlocit legată de fondul litigiului, iar a admite invocarea ei în fața instanțelor de recurs și cenzurarea argumentelor folosite în susținerea excepției, din perspectiva motivelor de casare reglementate de art. 488 din Codul de procedură civilă, ar echivala cu transformarea instanței de recurs în instanță de fond.

² Curtea de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal (Decizia nr. 1.404 din 17.06.2016); Tribunalul Vâlcea — Secția a II-a civilă (Sentința nr. 4.497 din 20.11.2014); Curtea de Apel Galați — Secția pentru cauze de contencios administrativ și fiscal (deciziile nr. 1.394 și 1.395 din 25.06.2015); Curtea de Apel Ploiești — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal (Decizia nr. 2.151 din 15.09.2015); Curtea de Apel Alba Iulia — Secția de contencios administrativ și fiscal (Decizia nr. 1.156 din 23.03.2015); Curtea de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal (încheierea din 8.03.2016, pronunțată în Dosarul nr. 5.859/62/2014); Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă (încheierea din 1.09.2014, pronunțată în Dosarul nr. 26.709/299/2009, și încheierea din 4.06.2015, pronunțată în Dosarul nr. 34.328/3/2009**); Curtea de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie (Decizia nr. 1.398 din 6.10.2014).

³ Curtea de Apel Ploiești — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal (Decizia nr. 2.128 din 9.09.2015); Curtea de Apel Constanța — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal (Decizia nr. 120/CA din 18.02.2016).

⁴ Tribunalele Cluj, Galați, Vrancea, Bistrița-Năsăud, Sălaj, Covasna, Brașov, Constanța, Satu Mare, Bihor, Argeș, Prahova, Buzău și Dâmbovița și curțile de apel Craiova și Suceava, precum și secțiile a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie și a IV-a civilă ale Curții de Apel București.

⁵ Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

X. Jurisprudența Curții Constituționale

27. Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra dispozițiilor art. 4, în integralitate, și a art. 4 alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 554/2004 prin următoarele decizii: nr. 1.682 din 17 decembrie 2009⁶, nr. 1.171 din 15 septembrie 2011⁷ și nr. 267 din 7 mai 2014⁸.

XI. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene

28. În jurisprudența instanțelor europene nu au fost identificate hotărâri relevante pentru soluționarea problemei de drept a cărei dezlegare se solicită.

XII. Raportul asupra chestiunii de drept

29. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, se apreciază că, față de dispozițiile art. 519 din același cod, sunt întrunite condițiile pentru declanșarea mecanismului privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

30. Pe fondul problemei supuse dezbaterii, soluția propusă prin raport este aceea că dispozițiile art. 4 din Legea nr. 554/2004 permit invocarea excepției de nelegalitate a unui act administrativ cu caracter individual, direct în recurs.

XIII. Înalta Curte

31. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită, constată următoarele:

A) Asupra admisibilității

32. Sesizarea îndeplinește condițiile de admisibilitate, prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

33. Astfel, instanța de trimitere este un complet de judecată al unei curții de apel, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță.

34. De problema de drept a cărei lămurire se solicită depinde soluționarea cauzei pe fond, chiar dacă sesizarea privește o chestiune procedurală, iar nu una de drept material, deoarece dezlegarea acestei chestiuni de drept este esențială pentru soluționarea pe fond a cauzei, condiție cerută de art. 519 din Codul de procedură civilă.

35. Chestiunea de drept este nouă, întrucât, așa cum s-a arătat prin Decizia nr. 3 din 14 aprilie 2014, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, menționată mai sus, determinante în legătură cu criteriul noutății sunt existența și dezvoltarea unei jurisprudențe continue și constante în această materie; or, în legătură cu chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită, nu s-a făcut dovada existenței unei jurisprudențe continue și constante în această materie, pe de o parte, iar, pe de altă parte, respectiva reglementare este relativ nouă, intervenind după modificarea textului art. 4 din Legea nr. 554/2004, prin art. 54 pct. 1 din Legea nr. 76/2012.

36. Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat asupra chestiunii de drept ce face obiectul sesizării, iar aceasta nu face nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate la data formulării sesizării.

B) Asupra chestiunii de drept ce face obiectul sesizării

37. Potrivit dispozițiilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, supuse interpretării, „legalitatea unui act administrativ cu caracter individual, indiferent de data emiterii acestuia, poate fi cercetată oricând în cadrul unui proces, pe cale de excepție, din oficiu sau la cererea părții interesate”.

38. Excepția de nelegalitate, după cum este reglementată de dispozițiile legale citate, în vigoare în prezent, reprezintă un mijloc de apărare comun, această soluție rezultând chiar din cuprinsul textului de lege [(alin. (1))], care precizează că

legalitatea unui act administrativ cu caracter individual poate fi cercetată *oricând* în cadrul unui proces civil, știut fiind faptul că procesul civil începe cu introducerea cererii de chemare în judecată și se finalizează cu soluționarea ultimei căi de atac, dacă nu este posibilă executarea silită sau dacă hotărârea se execută de bună voie ori odată cu executarea silită dacă este posibilă executarea silită, iar debitorul nu îndeplinește obligația stabilită prin hotărârea definitivă.

39. Anumite dificultăți de interpretare prezintă alin. (2) al art. 4 din Legea nr. 554/2004, care se referă la „instanța investită cu fondul litigiului ...”; dificultatea nu este, însă, insurmontabilă, dacă se are în vedere că judecata „în fondul litigiului” nu este echivalentă cu judecata „în prima instanță”, fondul litigiului privind atât judecata în primă instanță, cât și judecata în căile de atac.

40. În speța în legătură cu care s-a formulat sesizarea, această interpretare este clară, deoarece în cuprinsul art. 20 alin. (3) din Legea nr. 554/2004 se prevede obligația instanței de recurs de a „rejudeca litigiul în fond”.

41. Prin urmare, câtă vreme instanța de recurs are posibilitatea să „rejudece litigiul în fond”, aceasta poate fi considerată o instanță „investită cu fondul litigiului”, în sensul dispozițiilor alin. (2) al art. 4 din Legea nr. 554/2004.

42. De asemenea, în cuprinsul Codului de procedură civilă, ori de câte ori legiuitorul a vrut să se refere la prima etapă a judecării, cu excluderea căilor de atac, a folosit sintagma „prima instanță”, iar nu „instanța de fond” (art. 94 pct. 1, art. 95 pct. 1, art. 96 pct. 1 și art. 213).

43. În ce privește calea de atac a apelului, în art. 476 alin. (1) din Codul de procedură civilă, se prevede că „apelul exercitat în termen provoacă o nouă judecată asupra fondului, instanța de apel statuând atât în fapt, cât și în drept”.

44. Ca atare, este cât se poate de clar faptul că o instanță care judecă în apel este „investită cu fondul litigiului”, în sensul dispozițiilor alin. (2) al art. 4 din Legea nr. 554/2004, și că, prin urmare, o excepție de nelegalitate a unui act administrativ cu caracter individual, indiferent de data emiterii acestuia, poate fi cercetată în calea de atac a apelului.

45. O problemă de interpretare s-ar putea ivi în cazul unei instanțe investite cu soluționarea recursului.

46. Argumentul invocat în cazul căii de atac a apelului este valabil și în acest caz, instanța de recurs fiind „investită cu fondul litigiului”, în sensul alin. (2) al art. 4 din Legea nr. 554/2004.

47. Astfel, potrivit art. 488 alin. (1) din Codul de procedură civilă, casarea unor hotărâri se poate cere numai pentru următoarele motive de nelegalitate: *când instanța nu a fost alcătuită potrivit dispozițiilor legale; dacă hotărârea a fost pronunțată de alt judecător decât cel care a luat parte la dezbaterile pe fond a procesului sau de un alt complet de judecată decât cel stabilit aleatoriu pentru soluționarea cauzei ori a cărei compunere a fost schimbată, cu încălcarea legii; când hotărârea a fost dată cu încălcarea competenței de ordine publică a altei instanțe, invocată în condițiile legii; când instanța a depășit atribuțiile puterii judecătorești; când, prin hotărârea dată, instanța a încălcat regulile de procedură a căror nerespectare atrage sancțiunea nulității; când hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază sau când cuprinde motive contradictorii ori numai motive străine de natura cauzei; când s-a încălcat autoritatea de lucru judecat; când hotărârea a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material.*

48. Prin urmare, instanța de recurs trebuie să aibă în vedere motivele de nelegalitate prevăzute de acest text de lege; or, coroborând dispozițiile cuprinse în art. 488 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cu dispozițiile art. 494 — potrivit cărora

⁶ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 52 din 22 ianuarie 2010.

⁷ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 840 din 28 noiembrie 2011.

⁸ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 538 din 21 iulie 2014.

„dispozițiile de procedură privind judecata în primă instanță și în apel se aplică și în instanța de recurs, în măsura în care nu sunt potrivnice celor cuprinse în prezenta secțiune” — și cu dispozițiile art. 389 din același cod — conform cărora „dezbaterea procesului poartă asupra împrejurărilor de fapt și temeiurilor de drept, invocate de părți în cererile lor sau, după caz, ridicate de către instanță din oficiu” — rezultă că și instanța de recurs, care soluționează recursul după judecata în apel, analizează fondul cauzei în ce privește nelegalitatea deciziei recurate.

49. Mai mult, potrivit prevederilor art. 498 alin. (1) din Codul de procedură civilă, „în cazul în care competența de soluționare a recursului aparține tribunalului sau curții de apel și s-a casat hotărârea atacată, rejudecarea procesului în fond se va face de către instanța de recurs ...”. Prin urmare, în cazul în care recursul nu este soluționat de către Înalta Curte de Casație și Justiție, chiar și în caz de casare, rejudecarea procesului se va face pe fondul cauzei, astfel încât, și în această situație, ne aflăm în ipoteza prevăzută de alin. (2) al art. 4 din Legea nr. 554/2004.

50. Și în cazul în care recursul este judecat de Înalta Curte de Casație și Justiție, ne aflăm în aceeași ipoteză, reglementată de art. 4 alin. (2) din Legea nr. 554/2004, aceasta indiferent dacă excepția de nelegalitate se invocă în fața instanței supreme, ca instanță de drept civil, respectiv de contencios administrativ.

51. Astfel, chiar dacă recursul reprezintă o cale extraordinară de atac, care implică compararea hotărârilor atacate numai pentru motive de nelegalitate, aceasta nu reprezintă un impediment pentru a constata că instanța de recurs rezolvă „fondul litigiului”, în sensul textului de lege amintit. Verificarea respectării dispozițiilor legale și aplicării legii de către instanța ce a pronunțat hotărârea recurată implică cercetarea „fondului litigiului”, fiind în consens, în acord cu dispozițiile legale în discuție.

52. Dispozițiile art. 4 din Legea nr. 554/2004 reprezintă, așadar, o instituție juridică a cărei finalitate este aceea de a lipsi de efecte, exclusiv în cauza dedusă judecătii, actul administrativ individual de care partea adversă s-ar putea prevala, în cadrul litigiului *pendinte*, uneori chiar direct în recurs, situație în care cealaltă parte ar fi lipsită de posibilitatea apărării pe calea excepției de nelegalitate, neputând să o invoce în această fază procesuală; or, conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, excepția poate fi invocată „oricând în cadrul unui proces”, interpretarea în sensul că excepția nu poate fi invocată în recurs fiind contrară principiului conform căruia „legea trebuie interpretată în sensul aplicării ei, iar nu în sensul neaplicării”.

53. O altă problemă care s-ar putea ridica este aceea a lipsei unei căi de atac împotriva hotărârii prin care instanța se pronunță asupra excepției de nelegalitate, în situația în care excepția de nelegalitate a fost ridicată pentru prima dată în recurs.

54. Nici această problemă nu reprezintă un impediment pentru invocarea excepției de nelegalitate, direct, în calea de atac a recursului.

55. Astfel, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 1.682 din 17 decembrie 2009, menționată mai sus, s-a pronunțat cu privire la constituționalitatea dispozițiilor art. 4 alin. (1) teza a III-a din Legea nr. 554/2004, este adevărat, în forma nemodificată prin Legea nr. 76/2012, respingând, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate. S-a reținut că invocarea excepției de nelegalitate a unui act administrativ cu caracter individual, în timpul soluționării litigiului ajuns deja în recurs, nu pune probleme de constituționalitate, deoarece partea interesată are dreptul de a introduce o acțiune directă prin care să solicite verificarea legalității actului administrativ respectiv, cu suspendarea consecutivă a soluționării litigiului principal.

56. Raționamentul este asemănător și în cazul noii reglementări, când excepția de nelegalitate este soluționată chiar de către instanța de recurs, aceasta pronunțându-se mai întâi asupra excepției de nelegalitate a actului administrativ individual, după care va soluționa fondul litigiului.

57. De altfel, Codul de procedură civilă prevede și alte situații în care, deși o hotărâre poate fi atacată, de regulă, în mod separat, la instanța ierarhic superioară, atunci când această hotărâre este pronunțată de o instanță de recurs, hotărârea este definitivă, nemaifiind supusă niciunei căi de atac, precum cazurile prevăzute de art. 53 alin. (1), când încheierea este pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, art. 414 alin. (1), când suspendarea a fost dispusă de Înalta Curte de Casație și Justiție, art. 421 alin. (2), atunci când perimarea se pronunță de Completul de 5 judecători.

58. În mod incidental, Curtea Constituțională s-a mai pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor art. 4 alin. (2) din Legea nr. 554/2004, prin Decizia nr. 267 din 7 mai 2014. În speța respectivă a fost invocată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (2) și (3) din Legea nr. 554/2004, susținându-se că aceste texte de lege ar intra în contradicție cu prevederile art. 126 alin. (2) din Constituție, pe motiv că orice instanță, de orice grad, ar putea să judece excepția de nelegalitate privind un act administrativ individual, iar nu doar instanțele de contencios administrativ, așa cum a apreciat autorul excepției de neconstituționalitate.

59. Curtea Constituțională a statuat că respectivele dispoziții sunt constituționale, fiind posibilă invocarea excepției de nelegalitate chiar direct în recurs, precizându-se că, după modificarea Legii nr. 554/2004 prin Legea nr. 76/2012, instanțele de drept comun pot soluționa excepția de nelegalitate, însă numai pentru actele administrative cu caracter individual, nu și pentru actele administrative cu caracter normativ, care, potrivit alin. (4) al art. 4 din Legea nr. 554/2004, pot fi verificate sub aspectul legalității doar de către instanța de contencios administrativ în cadrul acțiunii în anulare, în condițiile prevăzute de Legea nr. 554/2004.

60. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 521, cu referire la art. 519 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj — Secția a III-a contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 4.225/117/2014*, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:

Dispozițiile art. 4 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, permit invocarea excepției de nelegalitate a unui act administrativ cu caracter individual, direct în recurs.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședința publică din data de 7 noiembrie 2016.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
IULIA CRISTINA TARCEA

Magistrat-asistent,
Aurel Segărceanu

ACTE ALE COLEGIULUI PSIHOLOGILOR DIN ROMÂNIA

COLEGIUL PSIHOLOGILOR DIN ROMÂNIA

DISPOZIȚIE**privind aplicarea și detalierea unor prevederi din Hotărârea Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România nr. 1/2013 pentru aprobarea Procedurilor privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru forurile de conducere ale Colegiului Psihologilor din România**

În temeiul dispozițiilor art. 51 din Normele de aplicare a Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 788/2005, cu completările ulterioare, raportate la dispozițiile art. 42 alin. (1) lit. b) din Hotărârea Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România nr. 1/2013 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare internă a Colegiului Psihologilor din România,

având în vedere Hotărârea Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România nr. 1/2013 pentru aprobarea Procedurilor privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru forurile de conducere ale Colegiului Psihologilor din România,

președintele Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România dispune:

Art. 1. — (1) Convocatorul pentru ședințele convențiilor filialelor teritoriale, precum și cererea pentru depunerea candidaturii, conținând și declarația de asumare a candidaturii, se aprobă potrivit anexei nr. 1, respectiv, potrivit anexei nr. 2 la prezenta dispoziție, publicate pe site-ul www.copsi.ro, orice altă prevedere anterioară fiind caducă.

(2) Depunerea candidaturilor pentru filiala teritorială, precum și pentru forurile de conducere ale Colegiului Psihologilor din România, denumit în continuare *Colegiu*, se poate realiza cu respectarea condițiilor prevăzute de art. 9 din Hotărârea Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România nr. 1/2013 pentru aprobarea Procedurilor privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru forurile de conducere ale Colegiului Psihologilor din România, denumită în continuare *hotărâre*, doar în perioada stabilită prin dispoziție a președintelui Colegiului.

(3) Lista centralizată a candidaților înscriși se redactează pe formatul special, care se transmite de către secretariatul Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România, potrivit dispozițiilor art. 13 alin. (4) din Hotărârea Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România nr. 1 din 11 ianuarie 2013 pentru aprobarea Procedurilor privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru forurile de conducere ale Colegiului Psihologilor din România.

Art. 2. — (1) Dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute de art. 26 lit. b), art. 27 lit. c), art. 28 lit. b) și art. 29 lit. b) din hotărâre se prezintă în mod obligatoriu la înregistrarea candidaturii și se realizează prin următoarele modalități:

a) prezentarea certificatului de înregistrare a formei de exercitare a profesiei de psiholog cu drept de liberă practică în care are calitatea de titular, în fotocopie semnată pentru conformitate cu originalul;

b) prezentarea contractului individual de muncă, având încadrarea potrivit codurilor specifice Clasificării ocupațiilor din România (COR), aferente profesiei de psiholog cu drept de liberă practică într-o specialitate (coduri 263401-263410), însoțit pentru confirmare de extrasul la zi din registrul general de evidență al salariaților (REVISAL) și a certificatului de înregistrare a formei de exercitare a profesiei de psiholog cu drept de liberă practică sau a avizului de funcționare a structurii de psihologie, în care are calitatea de salariat psihologul cu drept de liberă practică, după caz.

(2) Condiția prevăzută la alin. (1) se aplică în mod corelativ oricărei funcții în cadrul forurilor de conducere ale Colegiului, în condițiile legii.

Art. 3. — Dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute de art. 26 lit. c) din hotărâre se prezintă în mod obligatoriu la înregistrarea candidaturii și se realizează prin prezentarea actului cu caracter normativ prin care a fost numit, a mandatului de reprezentare încredințat, a contractului individual de muncă sau a unei adeverințe/unui alt act doveditor emis de către Colegiu, prin care se dovedește numirea în structura sau în forurile de conducere ale Colegiului și exercitarea activităților manageriale și de reprezentare în domeniul profesional.

Art. 4. — (1) Dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute de art. 26 lit. d), art. 27 lit. d), art. 28 lit. e) și art. 29 lit. c) din hotărâre se realizează la înregistrarea candidaturii, prin care candidatul dovedește că:

a) nu realizează activități de elaborare, fundamentare, traducere, adaptare, validare, etalonare și standardizare a metodelor și tehnicilor de evaluare și asistență psihologică comercializate și utilizate în profesia de psiholog cu drept de liberă practică, precum și standardizarea acestora pentru populațiile specifice și

b) nu obține beneficii/salarii/redevențe/chirii/alte venituri din comercializarea, distribuirea sau producția metodelor și tehnicilor de evaluare și asistență psihologică, confirmată prin prezentarea în mod obligatoriu a unei declarații pe propria răspundere, cunoscând prevederile Codului penal al României, prin care candidatul declară că nu realizează activitățile prevăzute mai sus și nu deține calitatea de producător, distribuitor sau reprezentant comercial pentru metodele și tehnicile de evaluare și asistență psihologică, avizate în condițiile legii.

(2) Condiția prevăzută la alin. (1) se aplică în mod corelativ oricărei funcții în cadrul forurilor de conducere ale Colegiului, în condițiile legii.

Art. 5. — (1) Candidații la funcțiile de conducere în cadrul Colegiului nu trebuie să se afle într-o stare de incompatibilitate cu funcțiile pe care le exercită la data depunerii candidaturii și nu trebuie să fie într-o situație care reclamă conflictul de interese la data exercitării funcției de conducere, potrivit dispozițiilor art. 8 alin. (3) și (4) din hotărâre.

(2) Suspendarea contractelor de supervizare profesională pentru membrii care obțin funcții în cadrul comisiilor aplicative ale Colegiului operează de la data exercitării funcției în cadrul comisiilor aplicative ale Comitetului director, în condițiile art. 27 lit. b) din hotărâre.

Art. 6. — Prezenta dispoziție se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România,

Mihai Aniței

București, 17 ianuarie 2017.

Nr. 2.

Filiala Teritorială
Nr. /

Nr. /
(Colegiul Psihologilor din România)

CONVOCATOR

În temeiul dispozițiilor art. 45 din Legea nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, cu modificările ulterioare, având în vedere dispozițiile Hotărârii Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România nr. 1/2013 coroborate cu prevederile Dispoziției președintelui Colegiului Psihologilor din România nr. 1/2017, președintele Filialei Teritoriale a Colegiului Psihologilor din România convoacă ședința convenției Filialei Teritoriale a Colegiului Psihologilor din România în data de, ora, în sala, situată în str. nr., et., județul/sectorul, cu următoarea ordine de zi:

- dezbateră problemelor specifice ale practicii profesionale curente;
- dezbateră și aprobarea raportului anual de activitate al comitetului Filialei Teritoriale
- alegerea președintelui și membrilor comitetului Filialei Teritoriale
- alegerea reprezentanților pentru Convenția națională;
- desemnarea candidaților la funcția de președinte al Colegiului și de membru al Comitetului director.

În cazul neîndeplinirii condiției de cvorum la prima dată în care a fost convocată ședința convenției Filialei Teritoriale, ședința convenției Filialei Teritoriale a Colegiului Psihologilor din România se convoacă în data de, ora, în sala, situată în str. nr., et., cu aceeași ordine de zi.

În vederea pregătirii ședinței vă comunicăm în anexa la prezentul convocator Hotărârea Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România nr. 1/2013 și Dispoziția președintelui Colegiului Psihologilor din România nr. 1/2017.

Prezentul convocator se transmite în termen de 24 ore Colegiului Psihologilor din România (pe adresa de e-mail comunicare@copsi.ro, pentru afișare pe site-ul oficial www.copsi.ro), membrilor Filialei Teritoriale a Colegiului Psihologilor din România prin e-mail și se afișează pe site-ul oficial www.copsi.ro

Președintele Filialei Teritoriale
(numele, prenumele și semnătura)

Filiala Teritorială
Nr. /

Nr. /
(Colegiul Psihologilor din România)

CERERE DE ÎNREGISTRARE A CANDIDATURII

Subsemnatul/a,, psiholog cu drept de liberă practică, membru al Colegiului Psihologilor din România, Filiala Teritorială, CNP, cod personal:, solicit înregistrarea candidaturii pentru următoarele foruri de conducere și/sau poziții de candidatură, inclusiv la nivelul filialelor teritoriale, aferente mandatelor în funcțiile de conducere ale Colegiului Psihologilor din România, după caz:

- I. Președinte al Colegiului Psihologilor din România (un mandat)
 Președinte al Colegiului Psihologilor din România

II. Membru în Comitetul director și Consiliul Colegiului Psihologilor din România (un mandat)

- pentru specialitatea psihologie clinică;
 pentru specialitatea psihoterapie;
 pentru specialitatea consiliere psihologică;
 pentru specialitatea psihologia muncii și organizațională;
 pentru specialitatea psihologia transporturilor;
 pentru specialitatea psihologie aplicată în servicii;
 pentru specialitatea psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională;
 pentru specialitatea psihopedagogie specială;
 pentru specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale*;
 pentru specialitatea psihologie judiciară — evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf**;
 pentru Comisia metodologică;
 pentru Comisia de deontologie și disciplină.

III. Președinte al filialei teritoriale — membru în Consiliul Colegiului Psihologilor din România (un mandat)

- președinte al Filialei Teritoriale a Colegiului Psihologilor din România

IV. Reprezentant la Convenția națională a Colegiului Psihologilor din România (un mandat)

- reprezentant la Convenția națională a Colegiului Psihologilor din România din partea Filialei Teritoriale

V. Membru în comitetul Filialei Teritoriale a Colegiului Psihologilor din România (un mandat)

- pentru specialitatea psihologie clinică;
 pentru specialitatea psihoterapie;
 pentru specialitatea consiliere psihologică;
 pentru specialitatea psihologia muncii și organizațională;
 pentru specialitatea psihologia transporturilor;
 pentru specialitatea psihologie aplicată în servicii;
 pentru specialitatea psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională;
 pentru specialitatea psihopedagogie specială;
 pentru specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale*;
 pentru specialitatea psihologie judiciară — evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf**.

Declarația de asumare a candidaturii

Subsemnatul/a,, declar pe propria răspundere că îmi asum candidatura pentru poziția/pozițiile menționată(e) mai sus și îndeplinesc criteriile în vederea participării la procedurile de alegere pentru foruri de conducere și/sau poziții de candidatură, inclusiv la nivelul filialelor teritoriale, după caz, aferente mandatelor în funcțiile de conducere ale Colegiului Psihologilor din România. De asemenea declar că am luat la cunoștință de condiția prevăzută la art. 25 alin. (3) din Legea nr. 213/2004 privind interdicția obținerii/exercitării a mai mult de două mandate consecutive în același for de conducere. În susținerea cererii de depunere a candidaturii depun dovezile privind îndeplinirea criteriilor de alegere pentru înregistrarea candidaturii, precum și un curriculum vitae și autorizez Colegiul Psihologilor din România să utilizeze cererea, dovezile și datele mele cu caracter personal în vederea prezentării publice a candidaturii mele (inclusiv pe site-ul www.copsi.ro).

Observații

Candidații își pot depune candidatura pentru maximum două foruri de conducere ale Colegiului (Convenția națională, Consiliul, Comitetul director și președinte al Colegiului Psihologilor din România). Un membru al Colegiului Psihologilor din România nu poate obține/exercita mai mult de două mandate consecutive în același for de conducere. Candidații își pot depune candidatura pentru o singură poziție în cadrul Comitetului director.

Candidații la funcțiile de președinte al filialei teritoriale și reprezentant la Convenția națională (membri în forurile de conducere) obțin mandatele în urma votului exprimat în cadrul convențiilor filialelor teritoriale din care fac parte.

Data:

Numele, prenumele, semnătura și parafa
.....

* Psihologie militară — securitate națională/psihologie aplicată în domeniul securității publice și private (altele decât cele din domeniul securității naționale).

** Psihologie aplicată în investigarea criminalității.

ACTE ALE CAMEREI CONSULTANȚILOR FISCALI

CAMERA CONSULTANȚILOR FISCALI

HOTĂRÂRE**privind aprobarea cuantumului taxei pentru examenul/interviul de atribuire a calității de consultant fiscal sau de consultant fiscal asistent în anul 2017**

În baza prevederilor art. 5 din Ordonanța Guvernului nr. 71/2001 privind organizarea și exercitarea activității de consultanță fiscală, aprobată cu modificări prin Legea nr. 198/2002, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 36 alin. (1) lit. g) din Regulamentul de organizare și funcționare al Camerei Consultanților Fiscali, aprobat prin Hotărârea Consiliului superior al Camerei Consultanților Fiscali nr. 6/2012, cu modificările ulterioare,

Consiliul superior al Camerei Consultanților Fiscali, întrunit în ședința din 26 ianuarie 2017, h o t ă r ă ș t e:

Art. 1. — În anul 2017, cuantumul taxei pentru examenul de atribuire a calității de consultant fiscal sau de consultant fiscal asistent, precum și cuantumul taxei pentru interviu — în cazurile prevăzute de lege — sunt în valoare de 500 lei.

Art. 2. — Plata taxei se poate face în contul Camerei Consultanților Fiscali (C.I.F. 18677087) deschis la Banca Transilvania, Sucursala Lipsani — IBAN RO36BTRL04101202D58602XX sau în contul deschis la Banca

Comercială Română, Sucursala Sector 4 — IBAN RO91RNCB0075119726870001, precum și în numerar la sediul Camerei Consultanților Fiscali din municipiul București, str. Alecu Russo nr. 13—19, et. 4, ap. 9, sectorul 2.

Art. 3. — Direcția de servicii generale va duce la îndeplinire prevederile prezentei hotărâri.

Art. 4. — Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Camerei Consultanților Fiscali,
Dan Manolescu

București, 26 ianuarie 2017.
Nr. 1.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

